

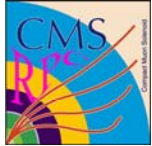

В. Генчев

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

*Камери със съпротивителни
плоскости за ATLAS и CMS*

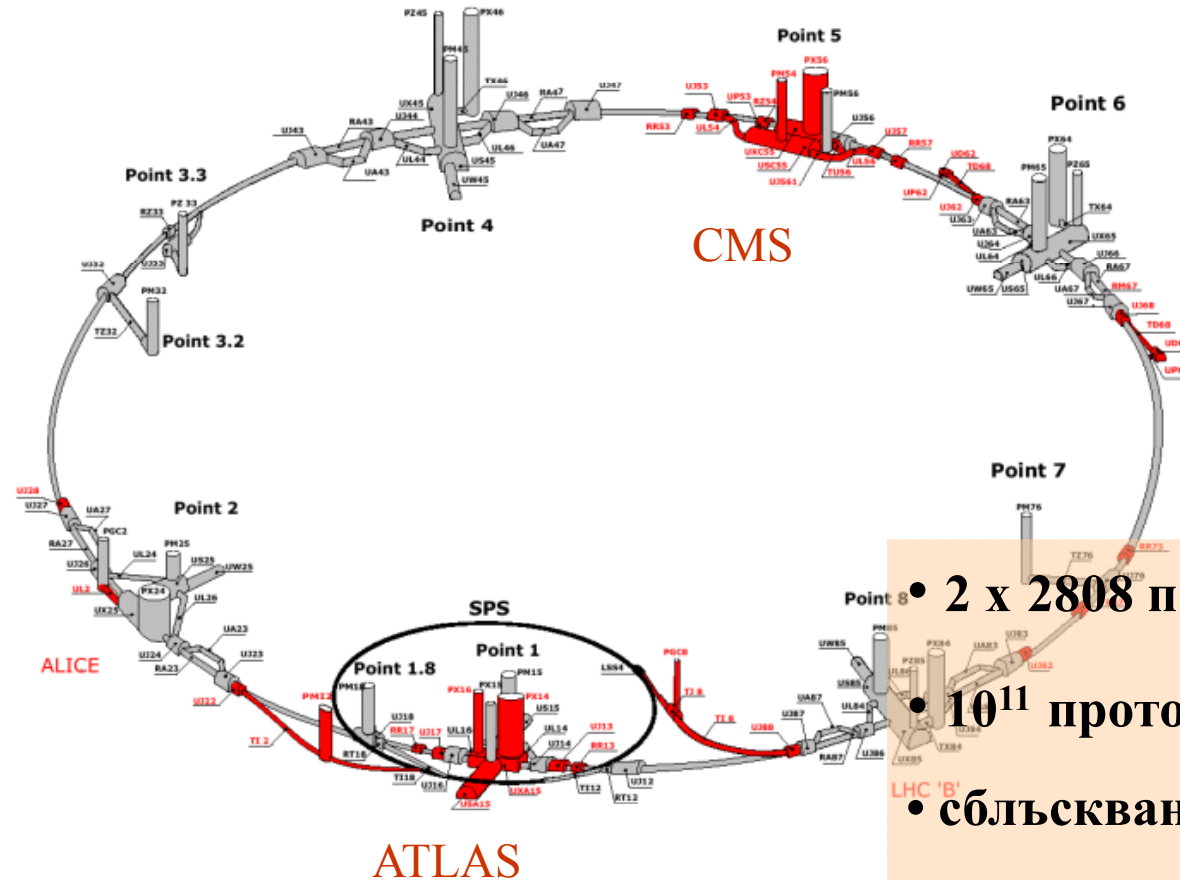
Владимир Генчев
ИЯИЯЕ, БАН, София

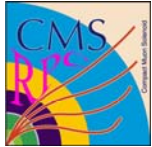
В. Генчев

LHC

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

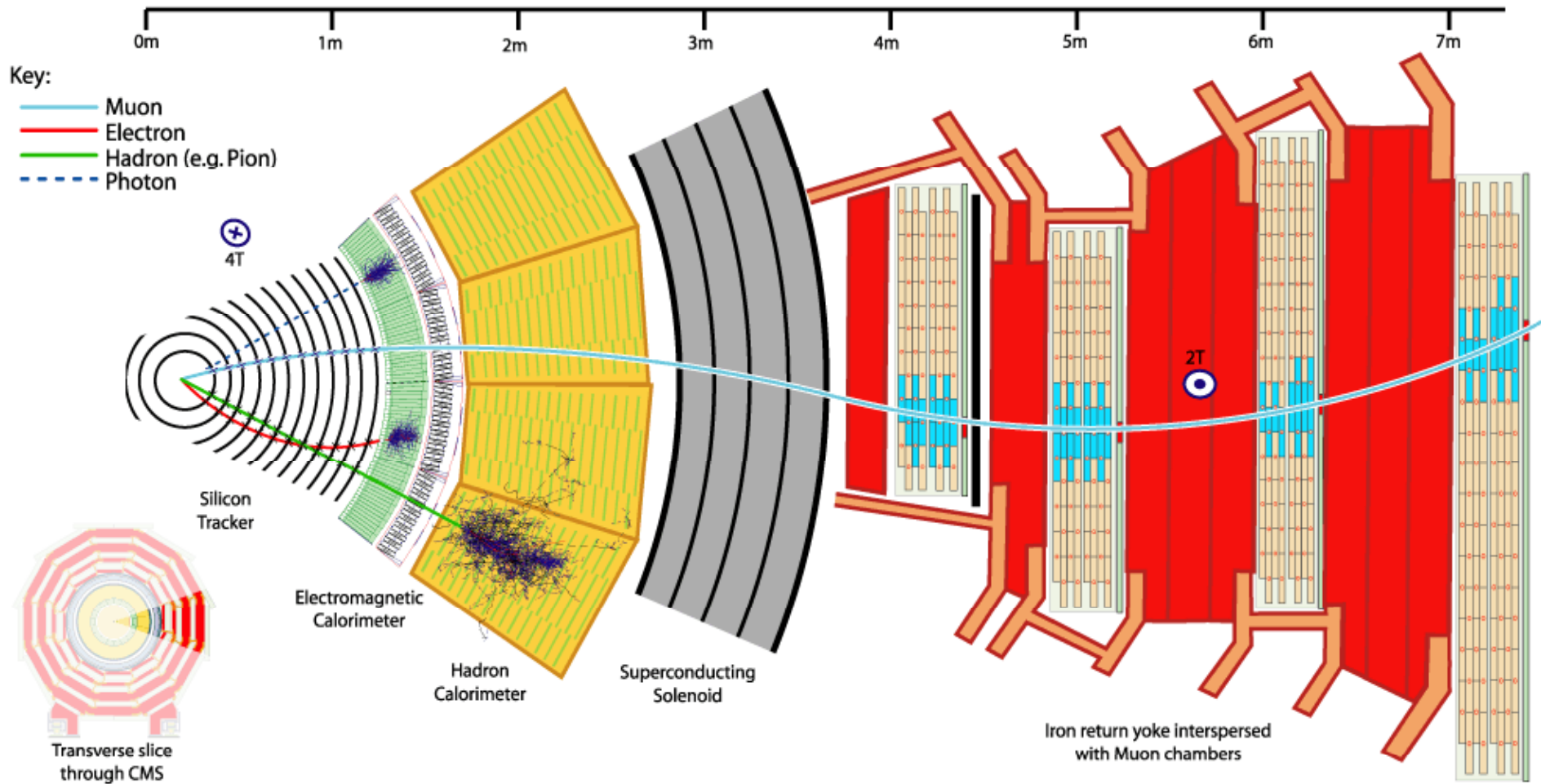
- 2 x 2808 пакета от протони 7 TeV
- 10^{11} протона в пакет
- LHC 'B'
- сблъскване всеки 25 ns
- светимост $10^{34} \text{cm}^{-2} \text{s}^{-1}$
- фон от n и γ

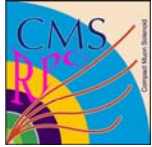

Мюонен тригер

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

В. Генчев

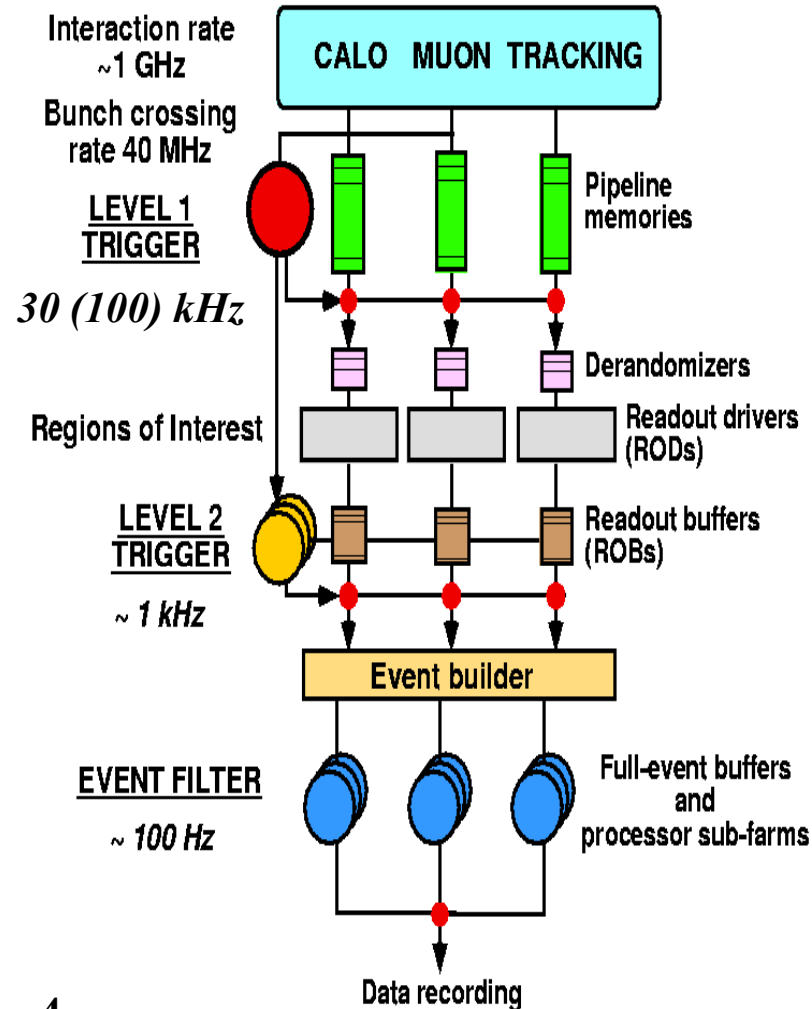

Мюонен тригер

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

В. Генчев

Atlas & CMS мюонен тригер се базира на:

- **тригерни детектори (RPC's & TGC's)**
  - бързо и прецизно измерване на времето
  - определяне на точката на взаимодействие
  - грубо измерване на импулса
- **мюонни камери (DT & CSC)**
  - вектор на направлението за всеки трек
  - прецизно измерване на импулса

Двуконпонентният тригер осигурява:

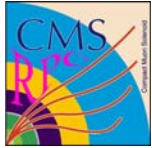
- разделяне на "bunches"
- обрязване по напречен импулс от 3 – 100 GeV
- мюонна идентификация
- мощен фонен филтър

CMS и Atlas използват:

- тригерни детектори RPC's
- прецизни мюонни камери

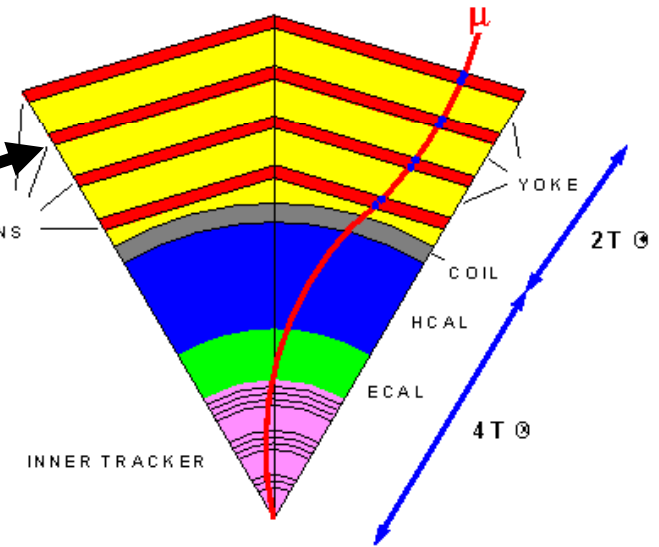
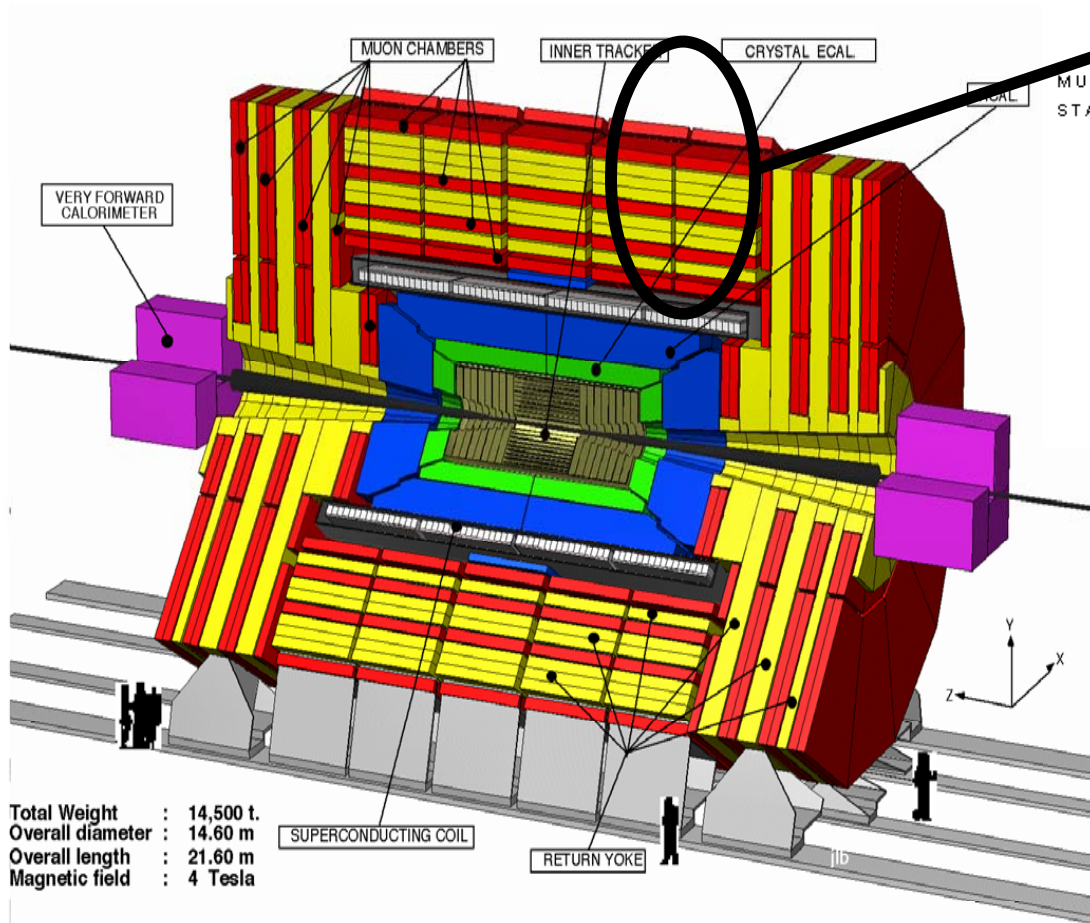
Разлики:

- Atlas използва мюонните камери в LV2
- CMS прави това в LV1

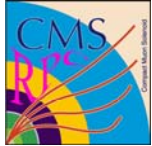

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

В. Генчев

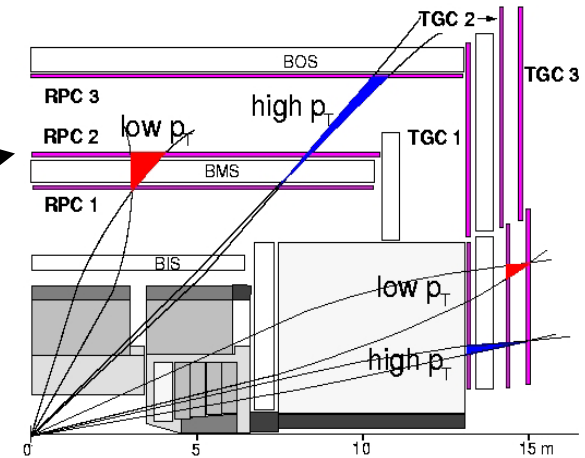
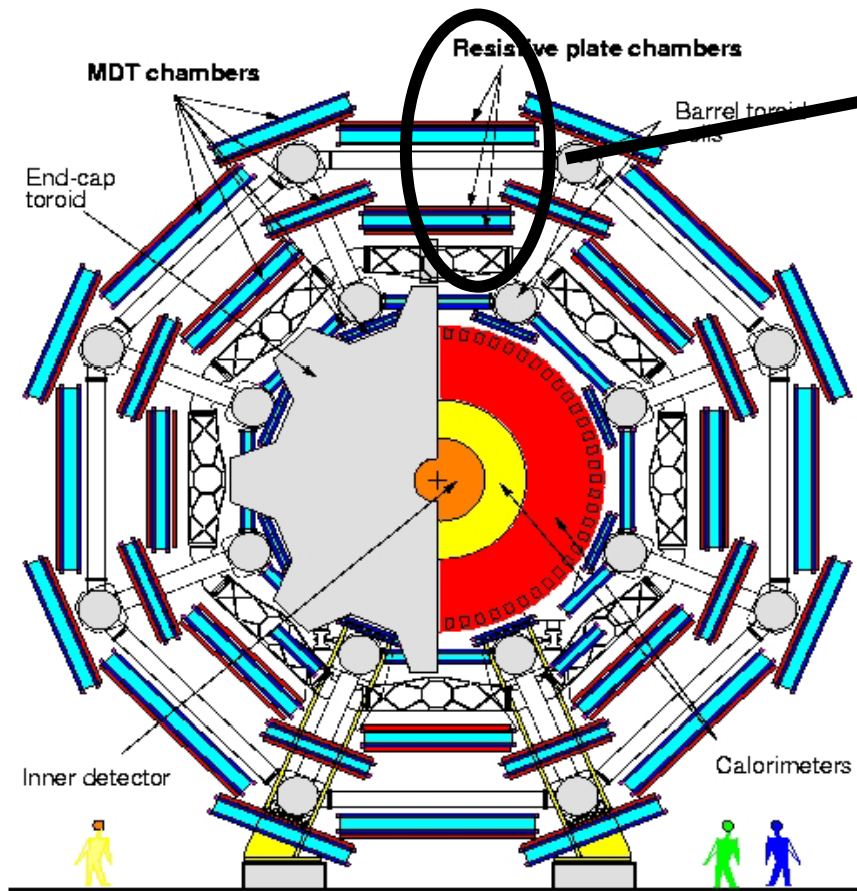
4 мюонни станции
6 RPC плоскости
732 еднокоординатни камери
175000 канала
Централна част: RPC & DT
Завършващи части: RPC & CSC
3400 m²

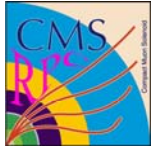
ATLAS

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

В. Генчев

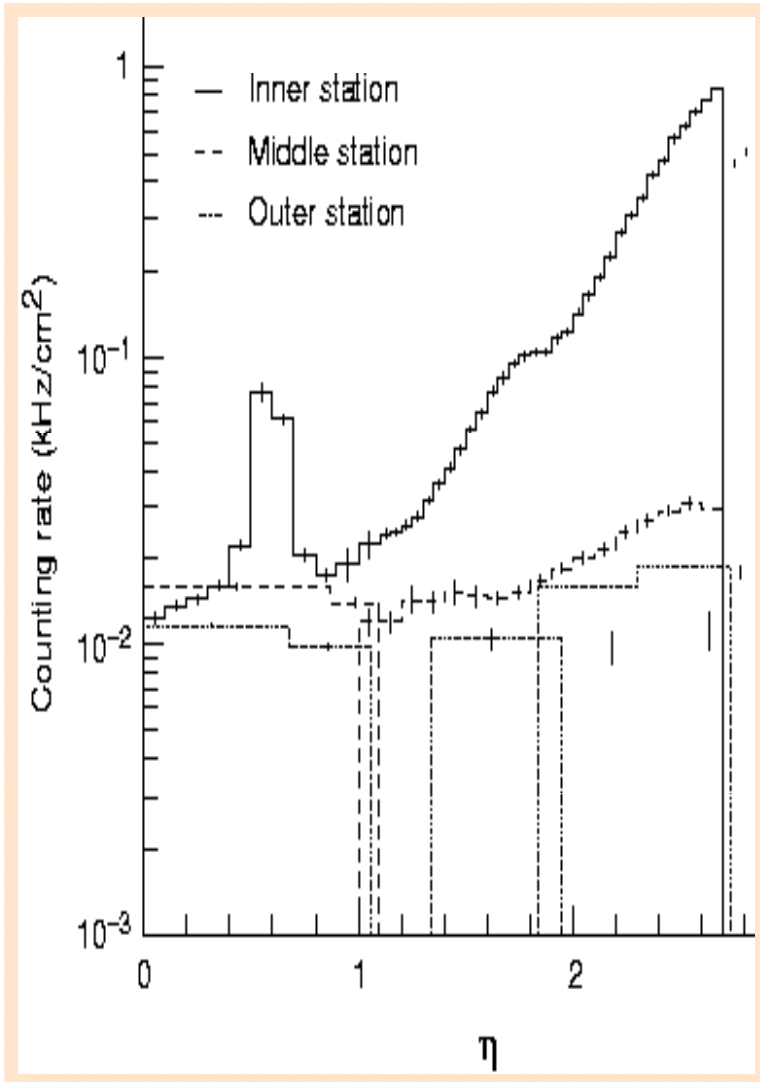
3 мюонни станции
6 RPC плоскости
596 двукоординатни камери
355000 канала
Централна част: RPC & DT
Завършващи части: TGC & CSC
3650 m²

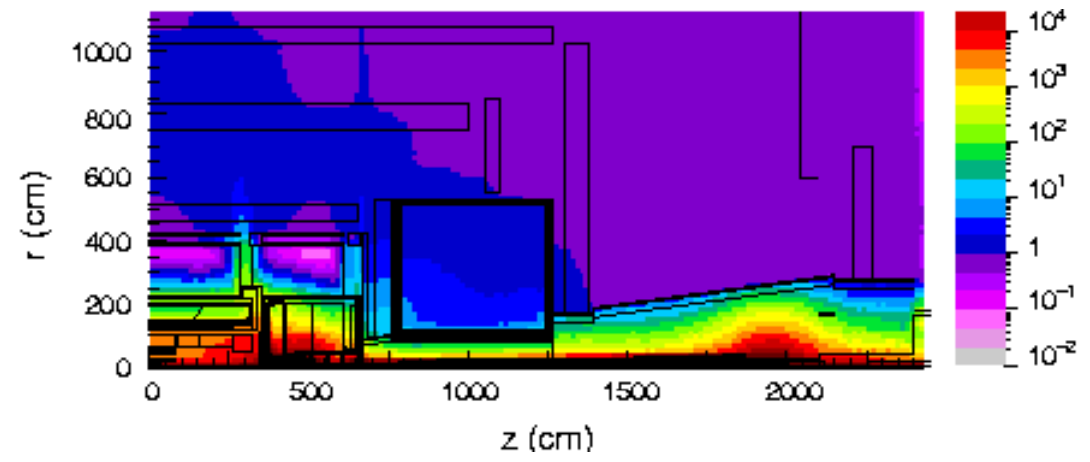
ПОТОК В ATLAS

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

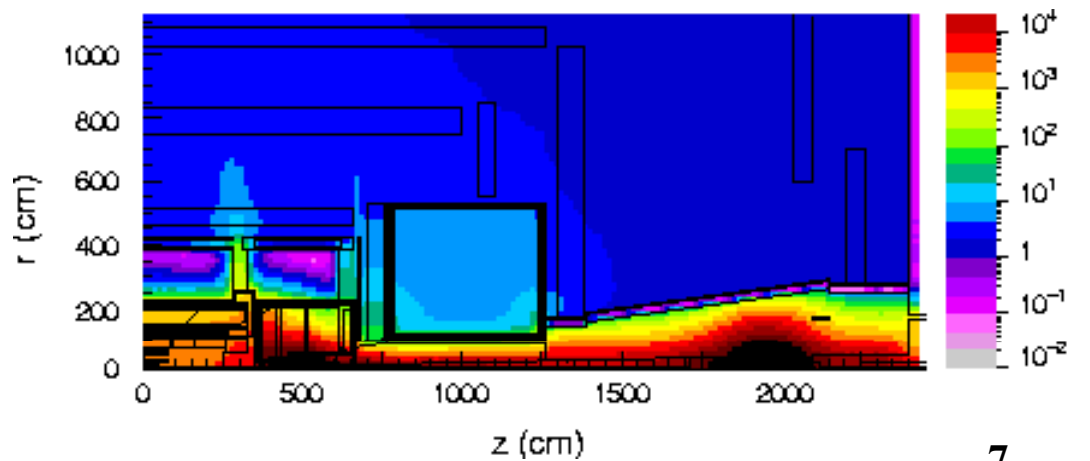
В. Генчев

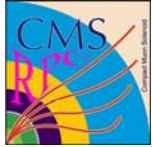

Gamma kHz/cm²

Neutron kHz/cm²

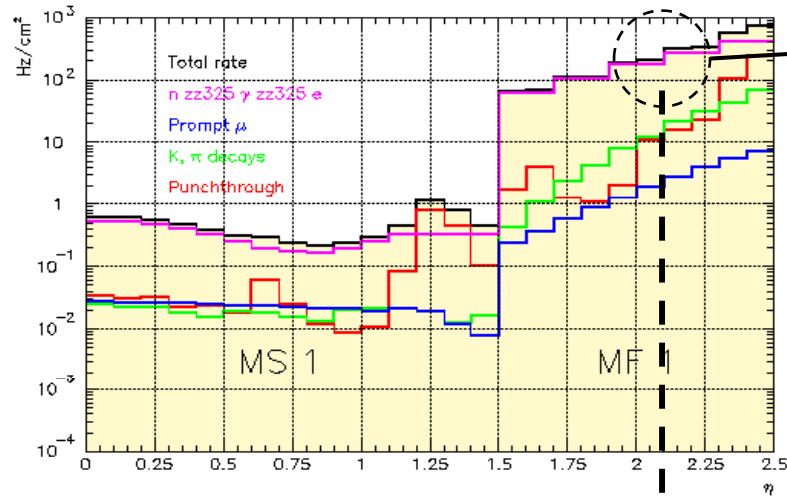

Поток в CMS

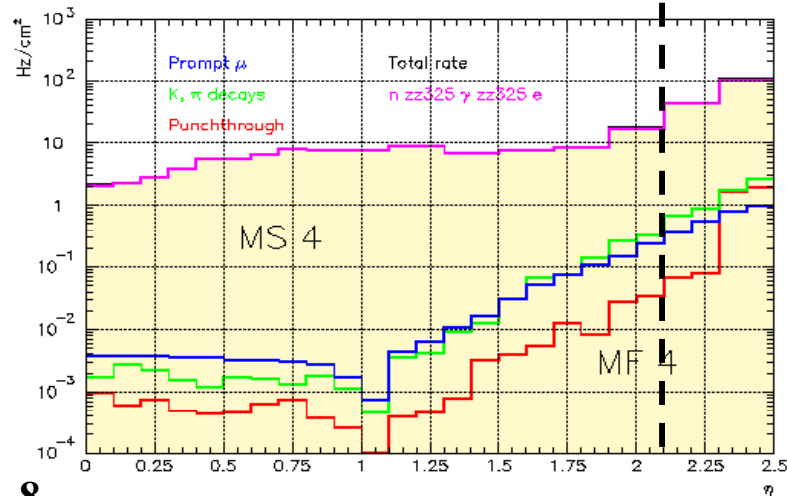
ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

В. Генчев

**Очаквано максимално ниво:
(2-3)x10² Hz/cm² at η < 2.1**

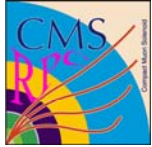

Max. Barrel поток:
 $\Phi_\gamma = 3 \times 10^2 \text{ } \gamma / \text{cm}^2\text{s}$
 $\Phi_n = 10^3 \text{ n} / \text{cm}^2\text{s}$

**Max. Barrel поток за 10 г. работа на
LHC:**
 $F_\gamma \approx 1.5 \times 10^{10} \text{ } \gamma / \text{cm}^2$
 $F_n \approx 5 \times 10^{10} \text{ n} / \text{cm}^2$

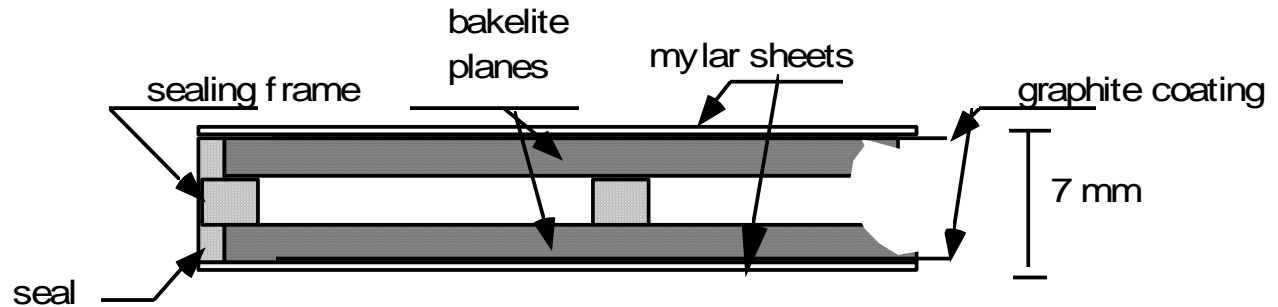

В. Генчев

Защо RPC?

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

Изисквания

Разделителна способност по време $< 2 \text{ ns}$

Поток частици $\sim 1 \text{ kHz/cm}^2$

Ефективност $> 95\%$

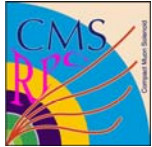
Шум $< 5 \text{ Hz/cm}^2$

Ширина на кластерите $< 2 \text{ strips}$

Дълговременна работа в силно рад. условия

RPC са евтини и прости за изработка. Могат да се покрият големи площи. Разделителната способност по време **е превъзходна и може да се достигне добро пространствено разрешение.**

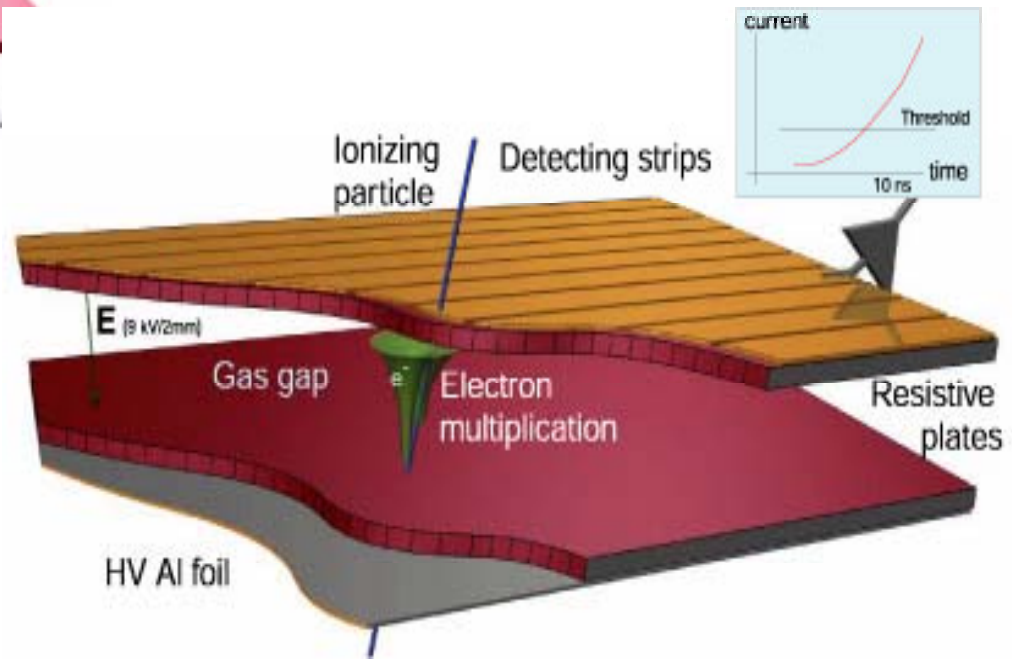
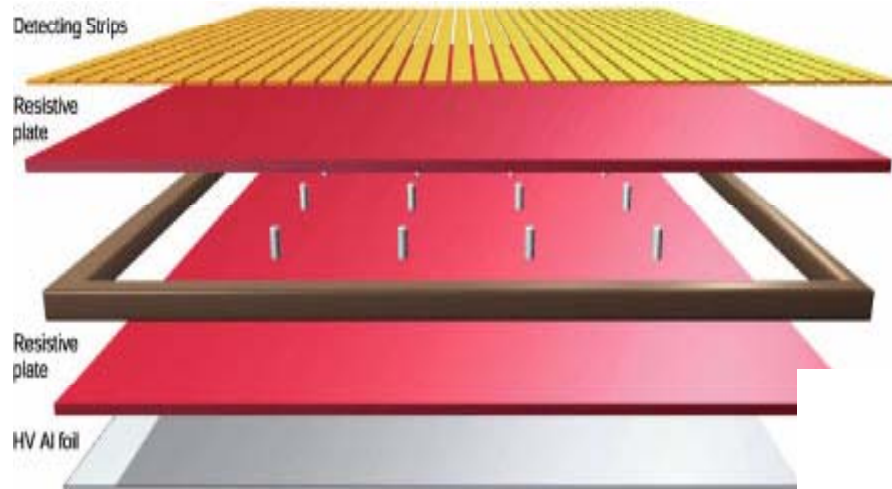
- Способност за работа при големи потоци от частици
- Равномерност на отклика от голяма площ
- Равномерност на отклика в различни фонове условия
- Работа в радиационни условия
- Възможност за космически тригер за мониториране на другите детектори

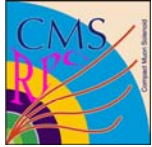

В. Генчев

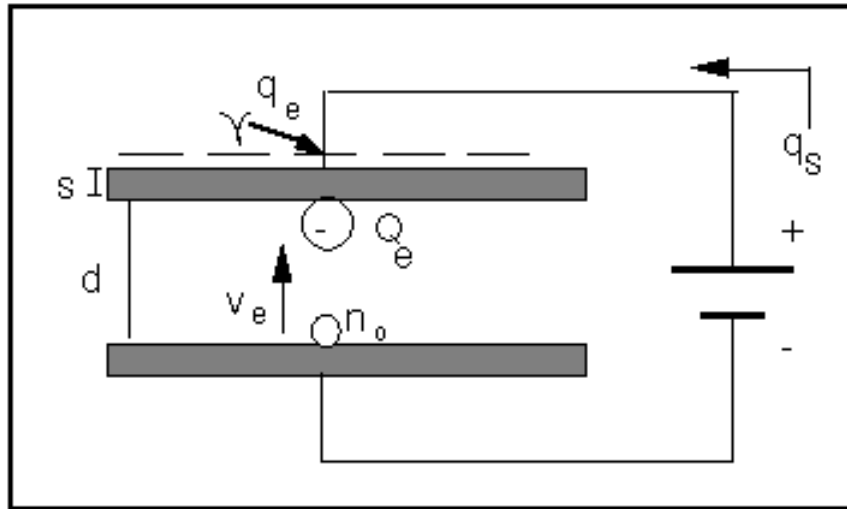
RPC

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

В. Генчев

Устройство

- 2 mm двоен процеп
- дебелина на бакелита: 2 mm
- съпротивление на бакелита:
(2-5)x10¹⁰ Ωcm
- пропорционален режим
- газ с ниско усилване
- работно напрежение: ~ 9.0 - 9.2 kV
- вътрешна повърхност –
ленено масло

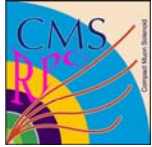
$$\langle q_e \rangle = q_{el} n_0 k l e^{hd} / hd(h+l)$$

q_{el} – заряд на електрона; n_0 – ширина на кластера;

$k = (\epsilon_r d / s) / (\epsilon_r d / s + 2)$; l – плътност на кластера;

ϵ_r – диелектрична конст.; d – ширина на процепа;

h – ионизационен коеф.; s – дебелина на електрода.

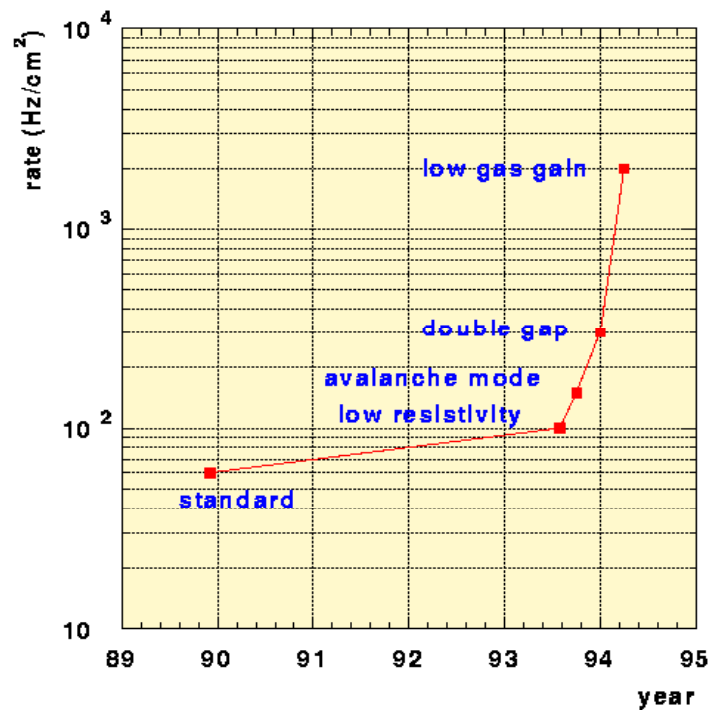

В. Генчев

Развитие на RPC

ЦЕРМ, 13-17 Октомври 2008

През последните години се развиваше интензивна R&D програма за да се достигне до окончателния детектор.

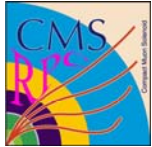

Основни параметри (газова смес, съпротивление на плоскостите, повърхностна обработка на плоскостите) бяха променени за да се изпълнят Atlas & CMS работни изисквания.

Стандартен – стримерен режим

Подобрения:

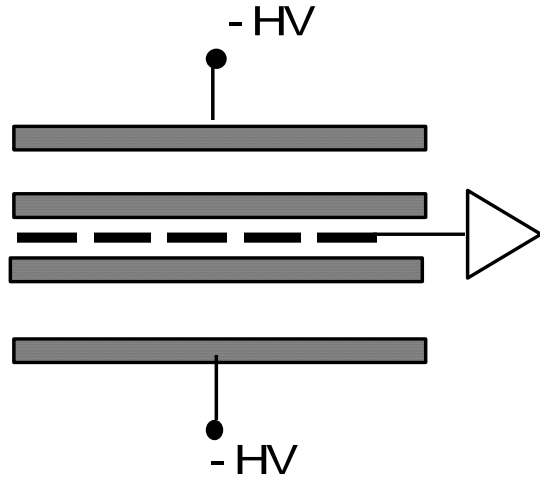
- Заряд на сигнала < 1 pC;
- Продължителност на сигнала < 10 ns;
- Време за нарастване на сигнала < 3 ns;
- Работа с големи потоци ~ 1 kHz/cm²;
- Разделителна способност по време ~ 2 ns.

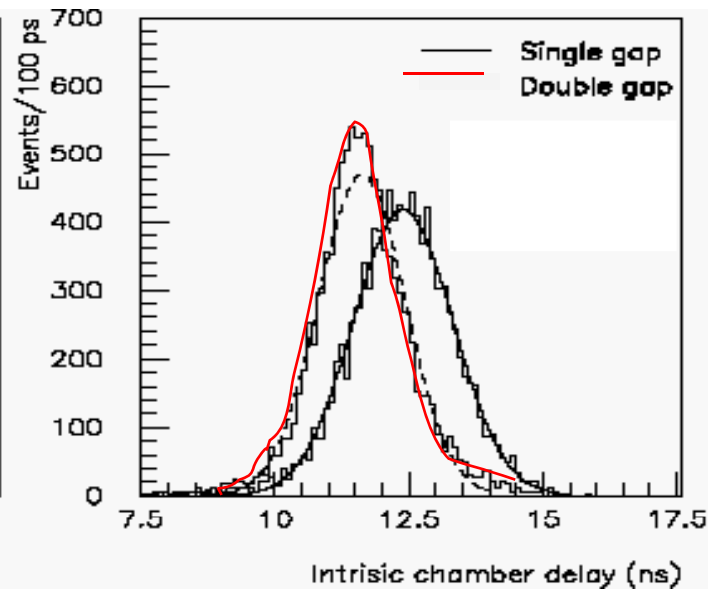
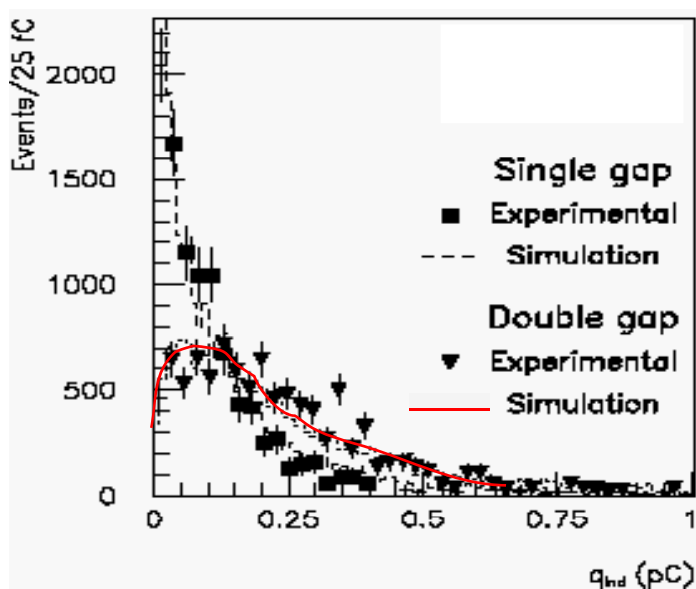
В. Генчев

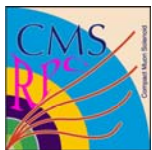
Двоен процес RPC

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

Геометрията с двоен процес подобрява ефективността и разделителната способност по време и позволява работа при по-висок праг.

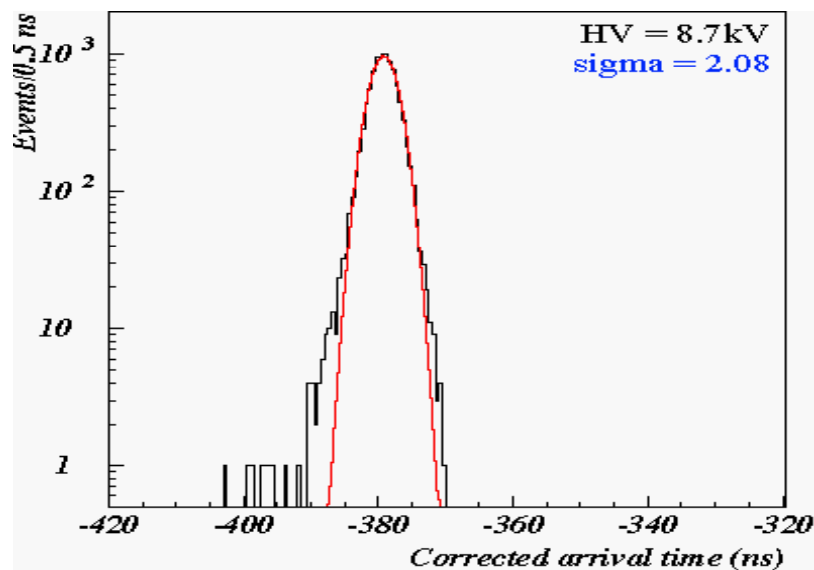

Разделителна способност по време

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

В. Генчев

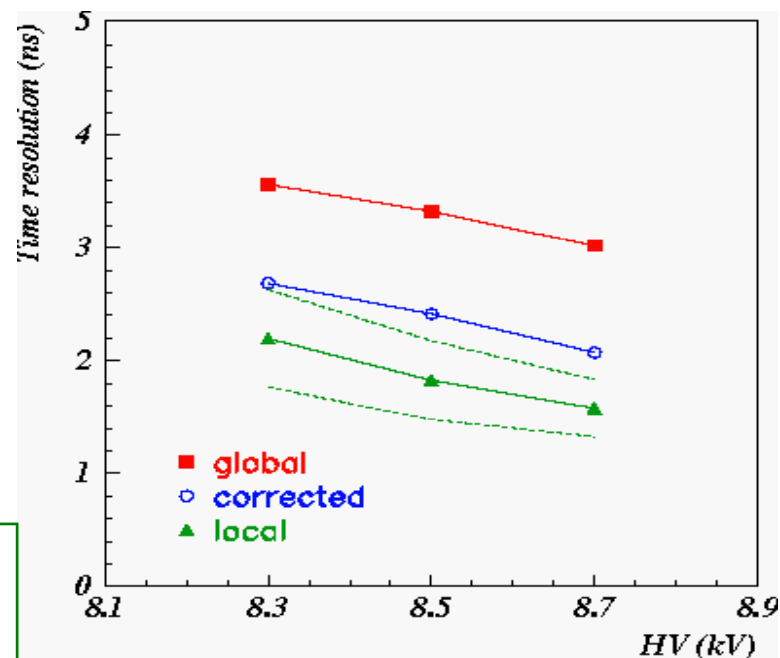

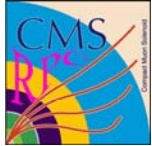
Без корекция.

След корекция на времето за преминаване на сигнала по електрода .

Осреднена разделителна способност по време изчислена за $1 \times 1 \text{ cm}^2$ клетка. Прекъснатата линия е на ± 1 r.m.s. около средното значение.

Направена е корекция на времето за преминаване на сигнала по електрода, чрез изваждане на времето за достигане до електрониката.

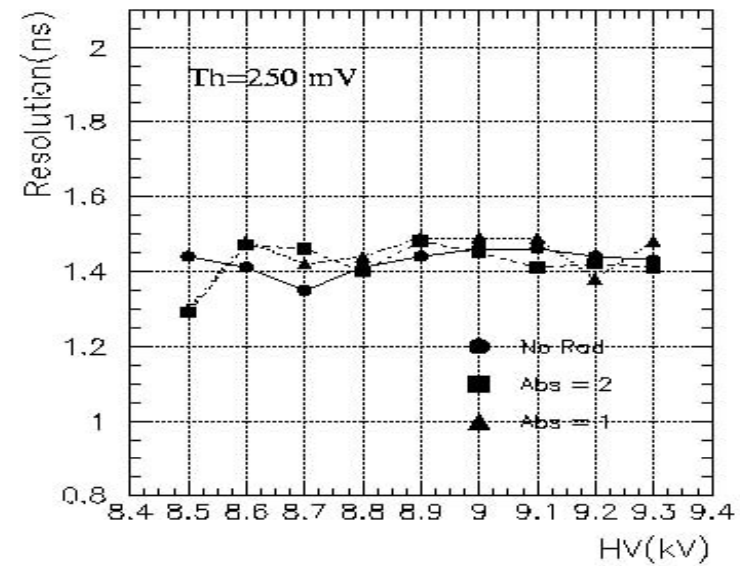
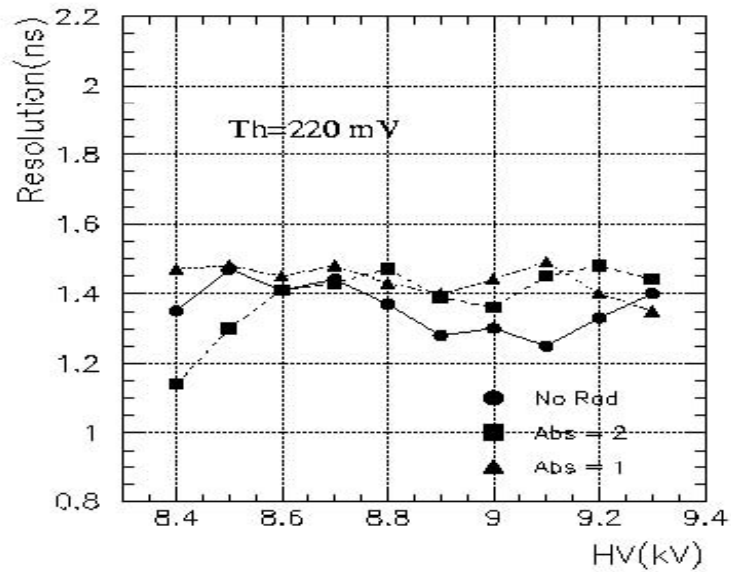

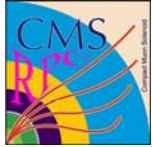

В. Генчев

Разделителна способност по време

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

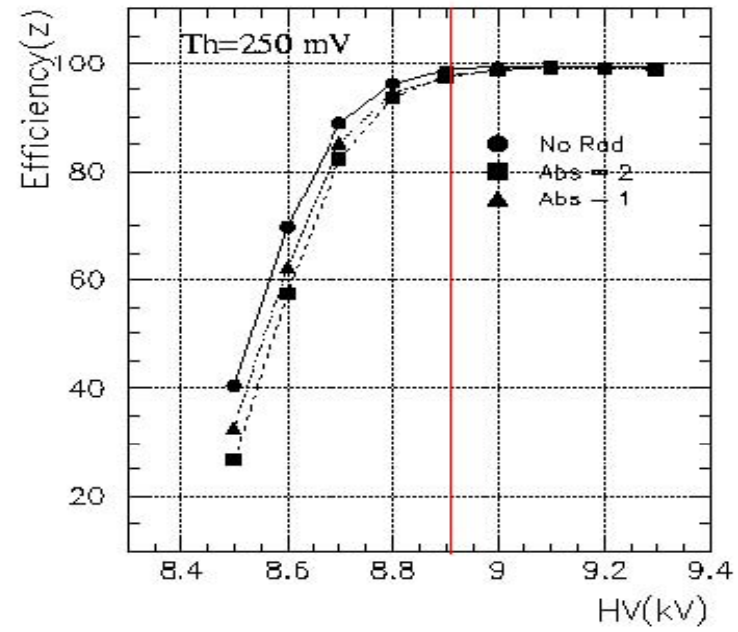
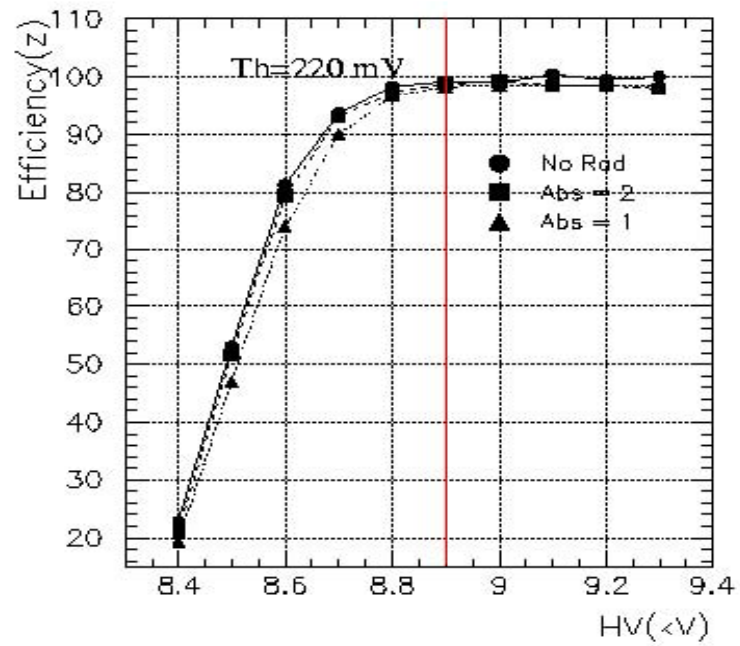

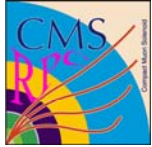
Ефективност

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

В. Генчев

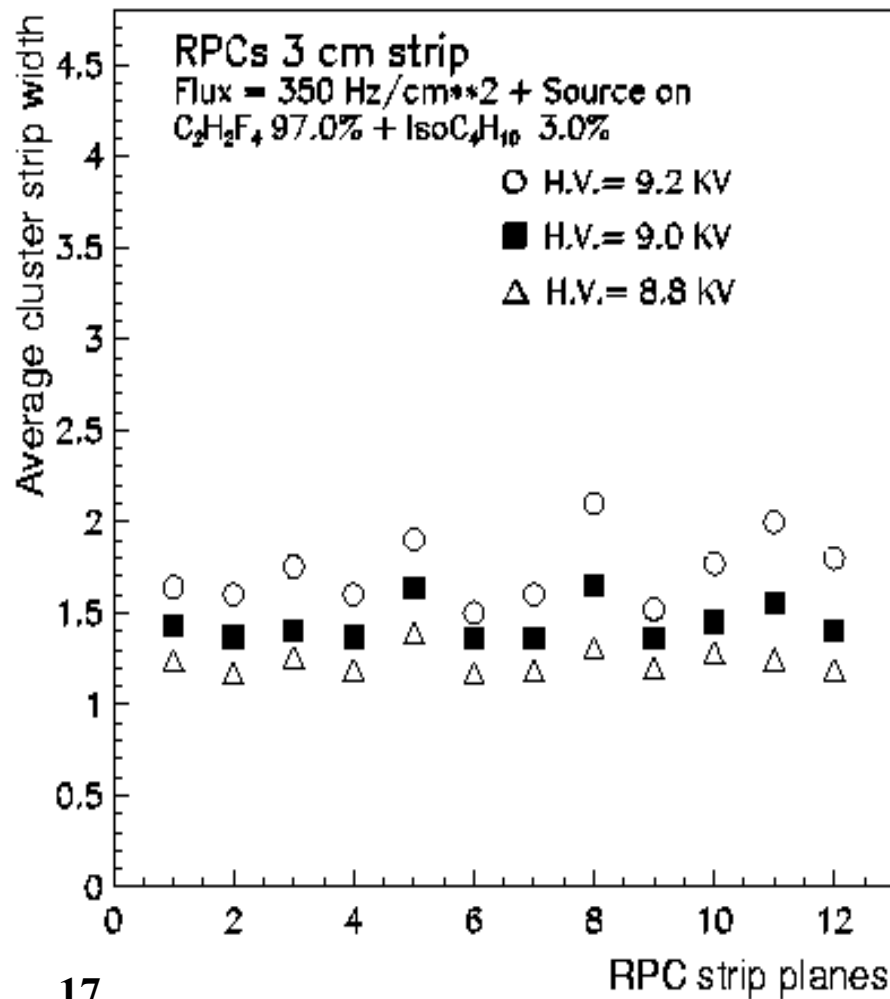

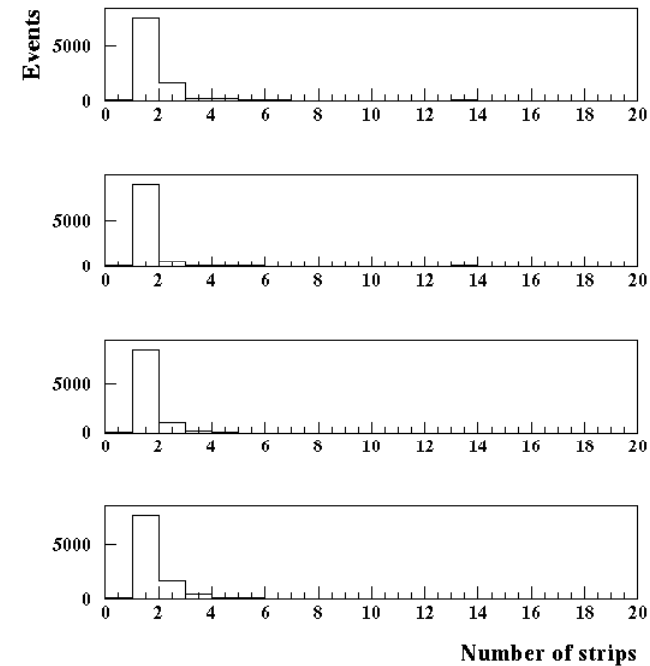
В. Генчев

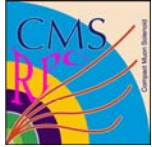
Размер на кластерите

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

Разпределение на размера на кластерите при 9 kV.

В. Генчев

Омасляване на бакелита

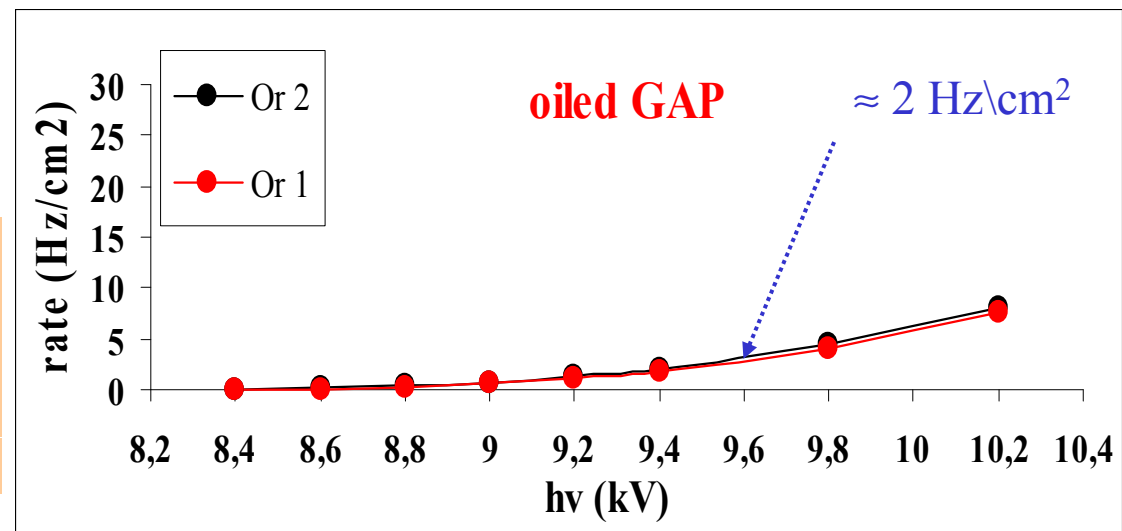
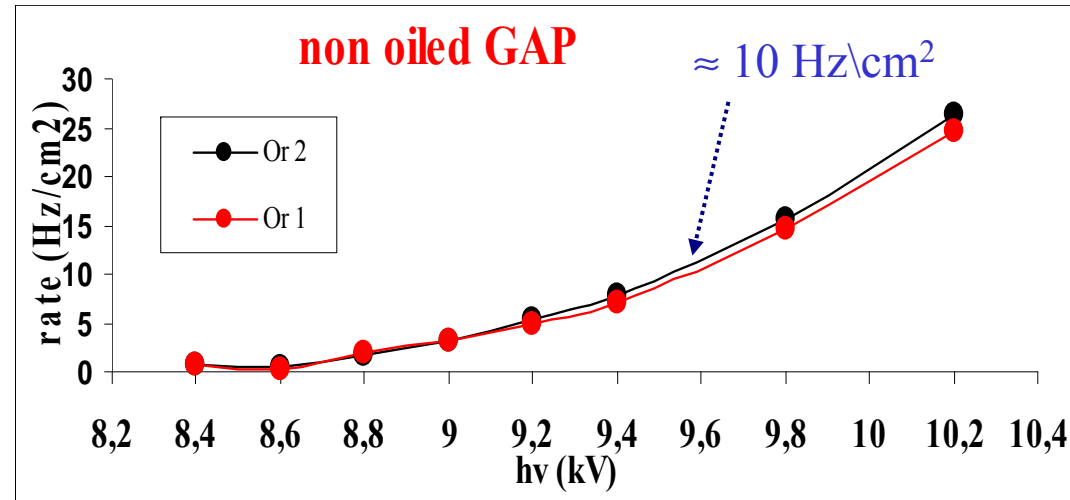
ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

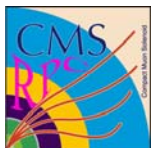
1 процеп без омасляване
(Съпротивление: $\approx 3.2 \times 10^9 \Omega \text{ cm}$)

1 процеп с омасляване
(Съпротивление: $\approx 1.4 \times 10^{10} \Omega \text{ cm}$)

Газова смес: 96.5% $\text{C}_2\text{H}_2\text{F}_4$
3.5% $i\text{-C}_4\text{H}_{10}$

Намаляване на нивото на шума при омасляване на вътрешната повърхност с леноно масло .

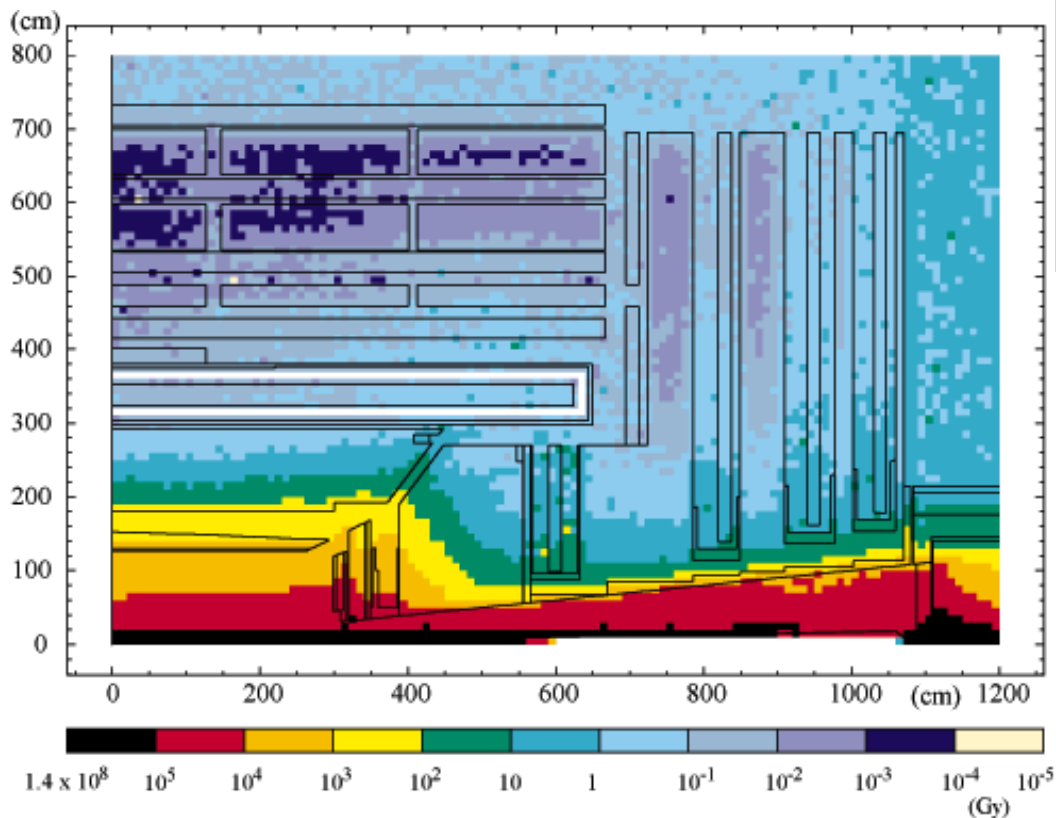

В. Генчев

Сумарна доза и заряд

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

Сумарният заряд натрупан в централната област от RPC е:

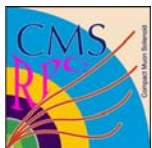
$$\langle q \rangle \cdot R_{\text{tot}} \cdot T_{\text{eff}} = 0.05 \text{ C/cm}^2\text{гар}$$

R_{tot} = поток заредени частици

$$\langle q \rangle = 20 \text{ pC}$$

Сумарната доза за 10 години работа на LHC е под 1 Gy в централната и около 10 Gy в предните области.

Единица за абсорбирана доза :
 1 Gy (Gray) = 1 joule/kg =
 100 rad = 6.24×10^{12} MeV/kg

В. Генчев

Облъчване с гамма

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

^{137}Cs g source, $E_g = 0.667 \text{ MeV}$

Сумарна доза = 100 Gy

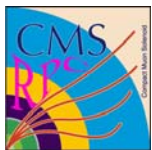
Сумарен заряд/процеп = 0.05 C/cm²

Сумарен поток = 1013 g/cm²

Мониториране на:

- ток
- шум
- ефективност
- брой сработвания

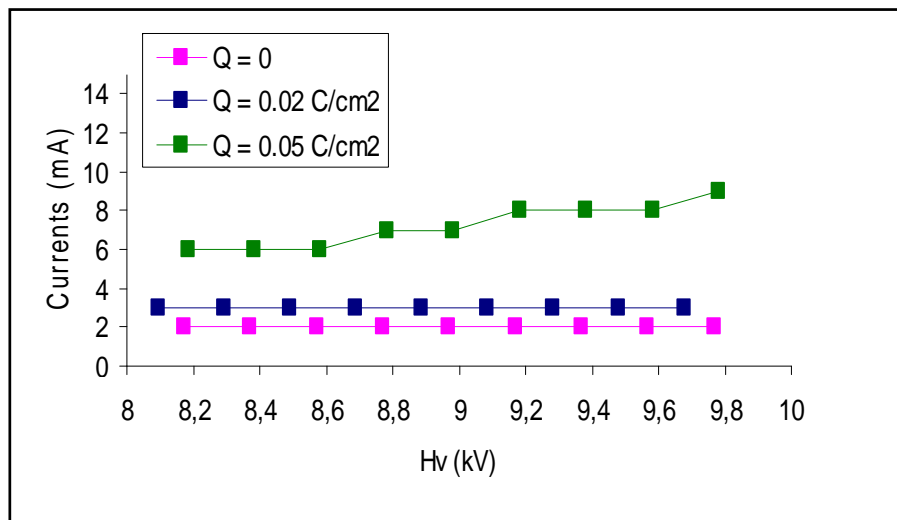
# Измерване	Доза (Gy)	Заряд (C/cm ² gap)	
1	0	0	
2	30	0.02	
3	100	0.05	
4	100	0.05	Два месеца след облъчването

В. Генчев

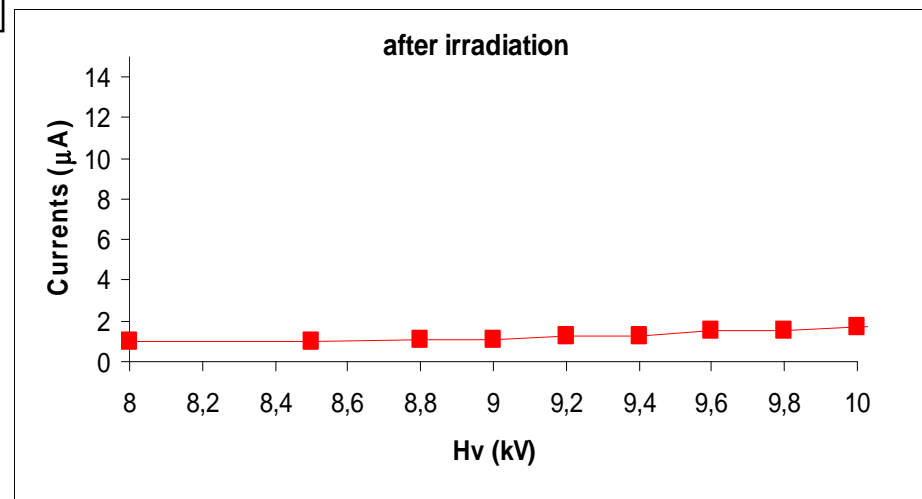
Мониториране на тока

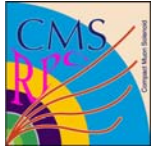
ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

Измерване на тока по време на облъчването (# 1, #2, #3).....

.... и след облъчването (#4)

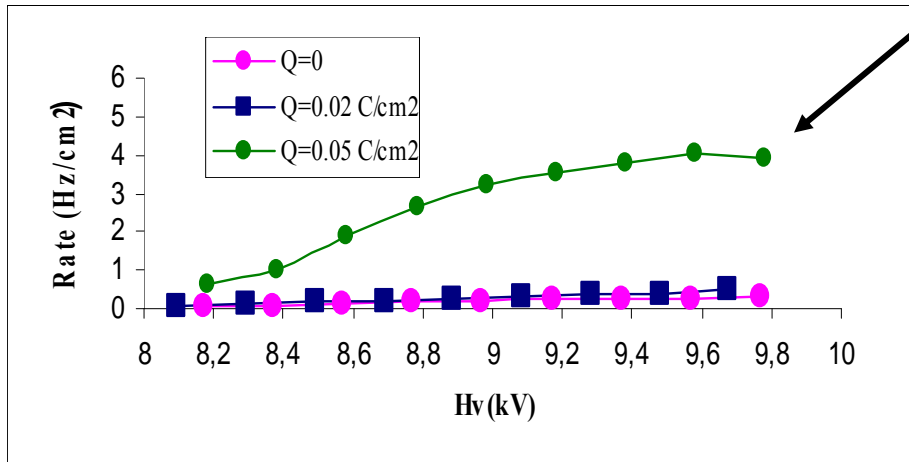

В. Генчев

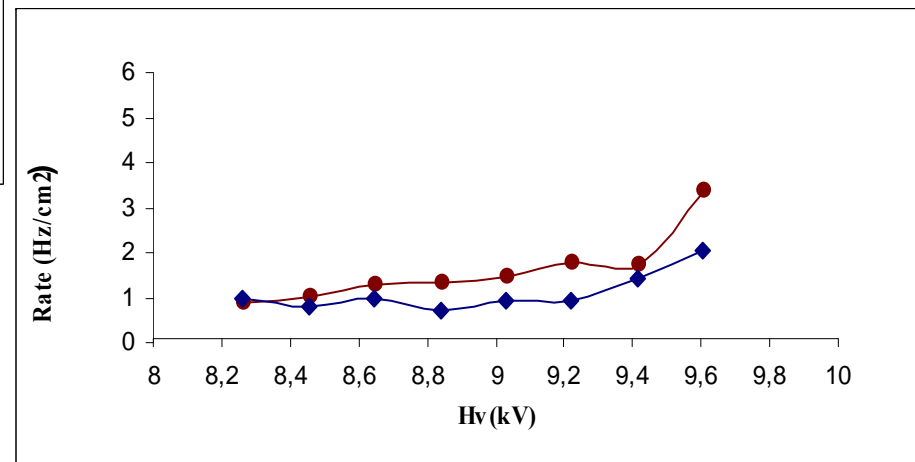
Шум

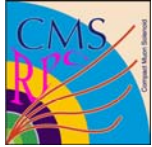
ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

Нарастване на шума по време на облъчване, но цтойността остава под 5 Hz/cm^2 .

След облъчването (#4)

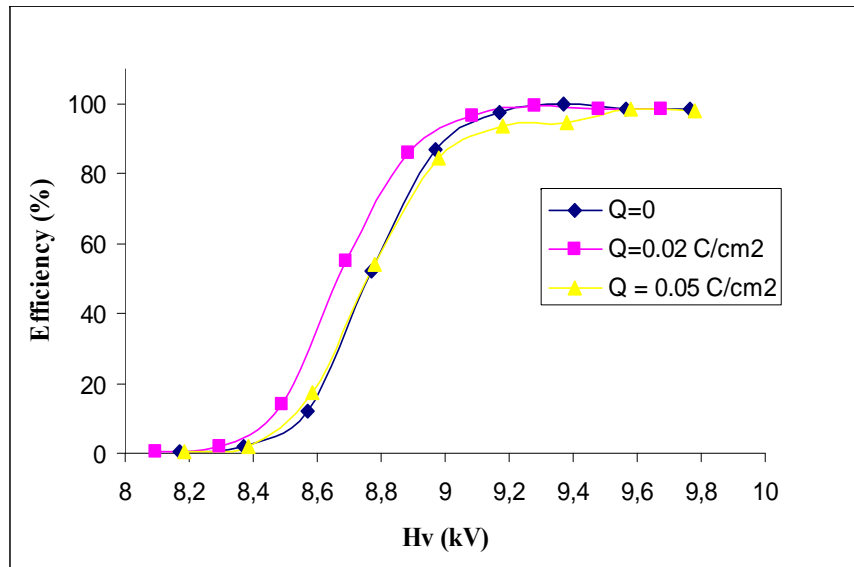

В. Генчев

Ефективност

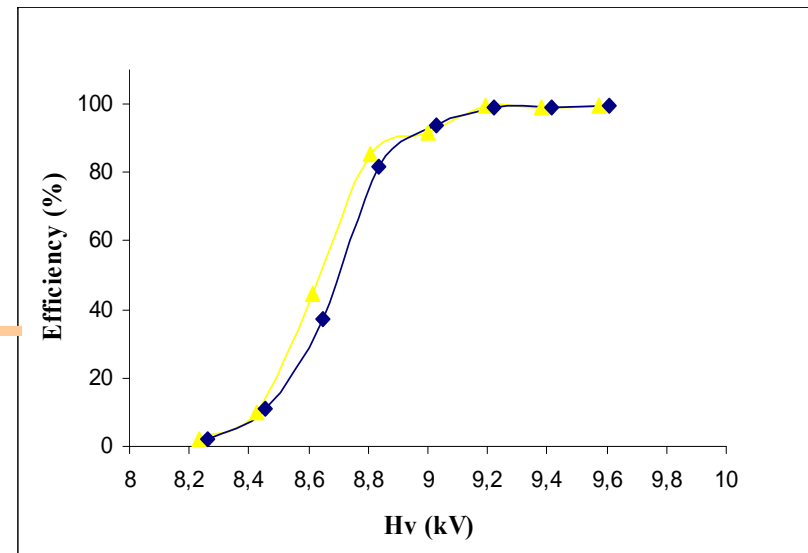
ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

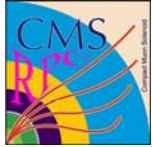

Ефективността на камерата бе измерена, използвайки мюонен тригер с космични лъчи (измервания # 1, #2, #3)...

...след облъчването (#4)

По време и след облъчване не се наблюдава различие в нивото на платото на ефективността.

В. Генчев

Облъчване с неутрони

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

$$20 \text{ MeV} < E_n < 60 \text{ MeV}$$

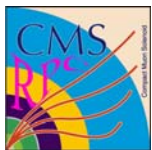
$$\phi = 8.15 \times 10^7 \text{ n/cm}^2 \text{ s при } 90 \text{ cm}$$

Очакван мах. поток за 10 години
работа на LHC

$$Fn \approx 5 \times 10^{10} \text{ n/cm}^2$$

# измерване	доза (Gy)	заряд (C/cm ²)	сумарен поток (n/cm ²)
1	0	0	преди облъчване
2	50	0.002	10 ¹²

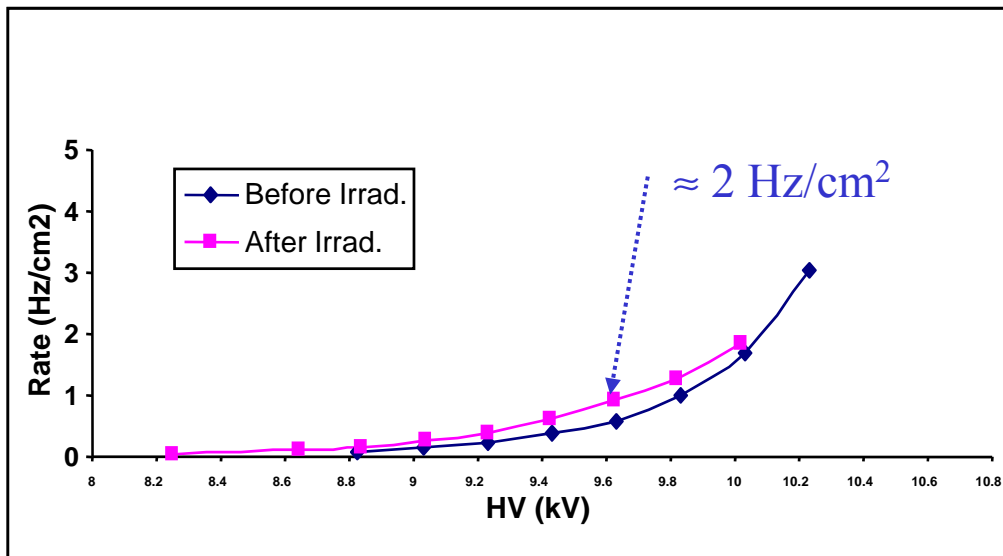

В. Генчев

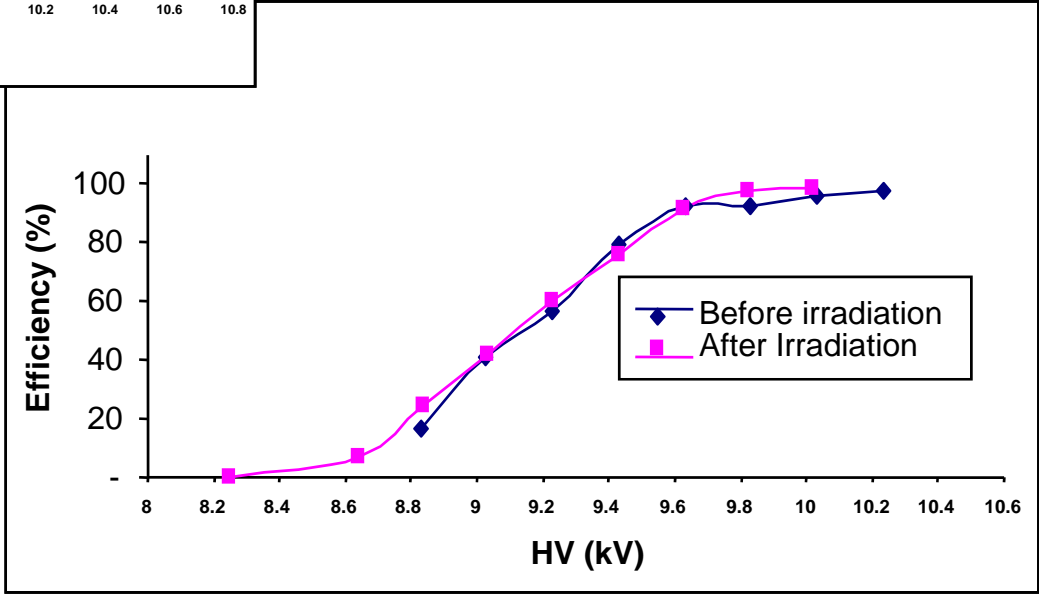
Мониториране преди и след облъчване

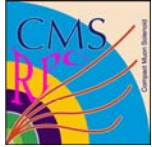
ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

Шум

Ефективност

В. Генчев

Заключение

ЦЕРН, 13-17 Октомври 2008

Резултатите от предварителните тестове на RPC камери потвърдиха, че избраната технология е адекватна на изискванията за работа в ЛНС условия.

Доза еквивалентна на 10 години работа на ЛНС бе акумулирана. Поведението на RPC камерите бе мониторирано в течение на няколко месеца.

Основните параметри след облъчването останаха почти без изменение през този период.